

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΕΙΜΕΝΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ Ι (1)

1.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ	ΠΤΩΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ
poeta	Ονομαστική	Ενικός
terra	Αφαιρετική	Ενικός
epistulas	Αιτιατική	Πληθυντικός
epistulae	Ονομαστική	Πληθυντικός
querelarum	Γενική	Πληθυντικός
fortunam	Αιτιατική	Ενικός
incolis	Αφαιρετική	Πληθυντικός
miseriae	Ονομαστική	Πληθυντικός
epistulis	Αφαιρετική	Πληθυντικός

2.

ΓΕΝ.	incolarum	curarum	miseriarum	iniuriae
ΔΟΤ.	incolis	curis	miseriis	iniuriae
ΑΙΤΙΑΤ.	incolas	curas	miserias	iniuriam
ΑΦΑΙΡ.	incolis	curis	miseriis	iniuria

3. incola-ae, poeta-ae

4.

A	B
1. unicus	[10] παγωμένος
2. repugno	[8] θρηνώ, κλαίω
3. iniuria	[11] τύχη
4. exulo	[5] βασανίζω
5. excrucio	[4] είμαι εξόριστος
6. desidero	[2] αντιμάχομαι
7. adversus	[7] αντίξοος, εχθρικός
8. deploro	[6] επιθυμώ
9. incola	[12] γη
10. gelidus	[1] μοναδικός
11. fortuna	[3] αδικία
12. terra	[9] κάτοικος

5.

- ❖ Ovidius Romam desiderat et epistulas Romam scriptitat.
- ❖ Poeta(e) epistulis contra iniuriam repugna(n)t.
- ❖ Incola(e) fortunam adversam deplora(n)t .

- 6.
- ❖ Ovidius de incolis barbaris narrat.
 - ❖ Ovidius epistulas plenas querelarum scriptitat.
 - ❖ Te miseriae in terra gelida excruciant.
 - ❖ Musae amicae poetarum sunt.
 - ❖ Nos fortunam adversam deploramus et contra iniuriam repugnamus.
- 7.
- ❖ Ovidius poeta in terra Pontica exulabat et fortunam adversam (suam) deplorabat.
- 8.
- ❖ Epistulae Romam scriptitantur.
 - ❖ Poeta curis et miseriis excruciat.
9. Είναι απρόθετη αιτιατική της κατεύθυνσης γιατί είναι όνομα πόλης στο scriptitat.
10. ποίημα-poeta, επιστολογραφία-epistulae, κουλτούρα-incolis, μίζερος-miseriae, πλήρης-plenae
11. carpe diem

 ΚΕΙΜΕΝΟ II (2)

1.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ	ΠΤΩΣΗ	ΓΕΝΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ
dolo	Αφαιρετική	Αρσενικό	Ενικός
nato	Αφαιρετική	Αρσενικό	Ενικός
sociis	Αφαιρετική	Αρσενικό	Πληθυντικός
venti	Ονομαστική	Αρσενικό	Πληθυντικός
pontum	Αιτιατική	Αρσενικό	Ενικός
reginae	Δοτική	Θηλυκό	Ενικός
insidias	Αιτιατική	Θηλυκό	Πληθυντικός

2.

ΟΝΟΜ.	Aeneas	Anchises	venti	pontus	patria	insidiae
ΓΕΝ.	Aeneae	Anchisae	ventorum	ponti	patriae	insidiarum
ΔΟΤ.	Aeneae	Anchisae	ventis	ponto	patriae	insidiis
ΑΙΤΙΑΤ.	Aeneam (-an)	Anchisen (-am)	ventos	pontum	patriam	insidias
ΚΛΗΤ.	Aenea	Anchise (-a)	venti	ponte	patria	insidiae
ΑΦΑΙΡ.	Aenea	Anchisa	ventis	ponto	patria	insidiis

3.

ΠΤΩΣΕΙΣ	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	
ΟΝΟΜ.	filius	socius	filius	socii
ΓΕΝ.	filius/i	socii	filius	sociorum
ΔΟΤ.	filio	socio	filiis	sociis
ΑΙΤΙΑΤ.	filium	socium	filius	socios
ΚΛΗΤ.	fili	socie	filius	socii
ΑΦΑΙΡ.	filio	socio	filiis	sociis

4.

ΧΡΟΝΟΙ	expugnat	navigat	turbant	portant	fundat
ΕΝΕΣΤ.	expugno	navigas	turbat	portamus	fundatis
ΠΑΡΑΤ.	expugnabam	navigabas	turbabat	portabamus	fundabatis
ΜΕΛΛ.	expugnabo	navigabis	turbabit	portabimus	fundabitis
ΧΡΟΝΟΙ	exspirat				
ΕΝΕΣΤ.	exspirant				
ΠΑΡΑΤ.	exspirabant				
ΜΕΛΛ.	exspirabunt				

5.

- ❖ Socii filiis et filiabus insidias Graecorum narrant.
- ❖ Dido in Africa novam patriam fundat sed Aeneas in/ad Italiam navigat.

6.

A	B
1. insidiae	[2] σύντροφος
2. socius	[3] άνεμος
3. ventus	[5] καινούργιος
4. porto	[6] πεθαίνω
5. novus	[7] ιδρύω
6. exspiro	[8] διηγούμαι από την αρχή
7. fundo	[4] μεταφέρω
8. renarro	[1] ενέδρα
9. navigo	[11] ταραζώ
10. ibi	[12] γιος
11. turbo	[9] πλέω
12. filius	[10] εκεί

7.

- ❖ Homines urbem magnis insidiis expugnabunt.
- ❖ Natos et socios venti in/ad Africam portabunt.
- ❖ Viri novam patriam fundabunt.

8.

- ❖ Sed ventis pontus turbatur et Aeneas in Africam portatur.
- ❖ Ibi a Didone regina nova patria fundatur.
- ❖ Ab Aenea reginae insidiae Graecorum renarrantur.

9.

- ibi είναι τοπικό επίρρημα.
- cum είναι πρόθεση.
- reginae είναι έμμεσο αντικείμενο στο renarrat.
- insidias είναι άμεσο αντικείμενο στο renarrat.
- denique είναι χρονικό επίρρημα .
- dolo είναι αφαιρετική του τρόπου.

10. Ο εμπρόθετος <<in Italiam>> δηλώνει κατεύθυνση και άφιξη και ο εμπρόθετος << ad Italiam>> δηλώνει κατεύθυνση και προσέγγιση.

11. πατρίδα-patria, πυγμάχος-oppugnant/expugnant, δολοπλόκος-dolo, ναύτης-navigat, βεντάλια-venti, τουρμπίνα- turbant
 12. casus belli

ΚΕΙΜΕΝΟ III (3)

1.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ	ΠΤΩΣΗ	ΓΕΝΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ
forma	Αφαιρετική	Θηλυκό	Ενικός
beluam	Αιτιατική	Θηλυκό	Ενικός
incolis(α')	Δοτική	Αρσενικό	Πληθυντικός
oraculum	Ονομαστική	Ουδέτερο	Ενικός
incolis(β')	Δοτική	Αρσενικό	Πληθυντικός
hostia	Ονομαστική	Θηλυκό	Ενικός
deo	Δοτική	Αρσενικό	Ενικός
calceis	Αφαιρετική	Αρσενικό	Πληθυντικός
puellae	Γενική	Θηλυκό	Ενικός
hasta	Αφαιρετική	Θηλυκό	Ενικός
incolae	Ονομαστική	Αρσενικό	Πληθυντικός

2.

ΠΤΩΣΕΙΣ	deo	calceis
ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΙΚΟΥ	dei	calcei
ΚΛΗΤΙΚΗ ΕΝΙΚΟΥ	deus,dee,dive	calcee
ΓΕΝΙΚΗ ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΥ	deorum,deum	calceorum
ΑΦΑΙΡ. ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΥ	deis,diis,dis	calceis

3.

	A	B	Γ	Δ
urgetis	(β ' πλθ. μέλλοντα οριστ. ενεργ. φων.)	e	ba	m
nocebamus	(α ' πλθ. παρατατικού οριστ. ενεργ. φων.)	a	bi	t
respondebunt	(γ ' πλθ. μέλλοντα οριστ. ενεργ. φων.)	e	ba	s
movebant	(γ ' πλθ. παρατατικού οριστ. ενεργ. φων.)	e	ba	mus
liberabatis	(β ' πλθ. παρατατικού οριστ. ενεργ. φων.)	a	bu	tis
adligabam	(α ' εν. παρατατικού οριστ. ενεργ. φων.)	e	bi	nt
liberabis	(β ' εν. μέλλοντα οριστ. ενεργ. φων.)	a	bi	nt
advolabit	(γ ' εν. μέλλοντα οριστ. ενεργ. φων.)	e	bi	mus
habebimus	(α ' πλθ. μέλλοντα οριστ. ενεργ. φων.)	a	ba	tis

4. Cassiope superba forma sua : το sua δηλώνει κτήση με αυτοπάθεια δηλ. η ομορφιά είναι της Κασσιόπης,
Cassiope superba forma eius : το eius δηλώνει κτήση χωρίς αυτοπάθεια δηλ. η ομορφιά δεν είναι της Κασσιόπης αλλά οποιουδήποτε άλλου προσώπου.

5.

- ❖ Oraculum incolis respondet : <<regia(e) hostia(e) deo place(n)t>>
- ❖ Perseus beluam hasta delet et Andromedam liberat.

6.

- ❖ Ego advolo et puellam libero.
- ❖ Beluae ad puellas se movent.
- ❖ Illi superbi filiis suis sunt.
- ❖ Illi ad scopulos filias adligabant.
- ❖ Regiae hostiae deis/diis/dis placebunt.

7.

- ❖ Belua ad puellam/Romam se movet.
- ❖ Dico regiam hostiam Neptuno placere.

8.

Ego, superba forma mea cum Nymphis me comparavi.
 Tu, superba forma tua cum Nymphis te comparavisti.
 Nos, superbae forma nostra cum Nymphis nos comparavimus.
 Vos, superbae forma vestra cum Nymphis vos comparavistis.
 Illae, superbae forma sua cum Nymphis se comparaverunt/-ere.

9.

- ❖ Cassiope , superba forma sua, cum Nymphis comparatur.
- ❖ Belua ad Andromadam movetur.

10.

ΔΟΤΙΚΗ	ΑΦΑΙΡΕΤΙΚΗ
incolis: αντικείμενο (nocet)	forma (sua:επιθ.πρ.και δηλώνει αυτοπάθεια) /forma: αφαιρ. αιτίας (superba και stupet αντίστοιχα)
incolis: αντικείμενο (respondet)	cum Nymphis: εμπροθ. αφαιρ. σύγκρισης(se comparat)
deo: αντικείμενο (placet)	calceis (pennatis:επιθ.πρ.): αφαιρ. μέσου ή οργάνου (advolat)
	hasta: αφαιρ. οργάνου (delet)

11. φορμάρω-forma, μοτοσυκλέτα-movet, κάλτσα-calceis, βολέ-advolat, λιμπεραλισμός-liberat

12. de facto

ΚΕΙΜΕΝΟ IV (4)

1.

A	B	Γ
1. supplicii	9 α. ονομαστική ενικού	9,6,4,3,1 α. ουδέτερο
2. deorum	8,6,1 β. αφαιρετική πληθυντικού	8,2 β. αρσενικό
3. bello	7 γ. δοτική ενικού	7,5 γ. θηλυκό
4. pericula	5,3 δ. αφαιρετική ενικού	
5. audacia	4 ε. αιτιατική πληθυντικού	
6. beneficiis	2 στ. γενική πληθυντικού	
7. patriae		
8. annis		
9. ingenium		
10. ibi		
11. turbo		
12. filius		

2.

antiquos	annos
antiquorum	deorum
antiqua	bella
antiquum	periculum
antiquo	supplicio

3.

ΕΝΕΣΤ.	ΠΑΡΑΤ.	ΜΕΛΛ.	ΠΑΡΑΚ.	ΥΠΕΡ.	Σ.ΜΕΛΛ.
consultas	consultabas	consultabis	consultavisti	consultaveras	consultaveris
sunt	erant	erunt	fuerunt/-ere	fuerant	fuerint
propulsatis	propulsabatis	propulsabitis	propulsavistis	propulsaveratis	propulsaveritis
curant	curabant	curabunt	curaverunt/ -ere	curaverant	curaverint

4.

❖ Perseus et Andromeda inter se amant.

5.

- ❖ Apud incolas barbaros concordia non erat.
- ❖ Consultabant ingenio sed non corpori.
- ❖ Curabant iustitiam sed non iniuriam.
- ❖ Nautae in supplicii Neptuni magnifici erant.

6.

A	B
1. concordia	[5] πλεονεξία
2. supplicium	[8] σώμα
3. parcus	[6] απομακρύνω
4. certo	[1] ομόνοια
5. avaritia	[4] αγωνίζομαι
6. propulso	[7] αδύναμος
7. infirmus	[2] τιμωρία
8. corpus	[3] οικονόμος
9. supplicia	[9] λατρεία

7.

ΑΠΡΟΘΕΤΗ ΑΦΑΙΡΕΤΙΚΗ	ΕΜΠΡΟΘΕΤΗ ΑΦΑΙΡΕΤΙΚΗ
iustitia:αφ. αναφοράς (certabant)	in suppliciis:εμпр. αφ. κατάστασης/αναφ.(erant)
audacia:αφ. τρόπου(propulsabant)	in bello: εμпр. αφ. χρόνου(propulsabant)
beneficiis:αφ. μέσου(parabant)	ex annis: εμпр. αφ. αιτίας(erat)

8. αντίκα-antiquos, καρδιά-concordia, οικοδομώ-domi, μάξιμουμ-maxima, μίνιμουμ-minima

9. altera pars

ΚΕΙΜΕΝΟ V (5)

1.

ΠΤΩΣΕΙΣ	poeta epicus	vir clarus	libri pulchri	ultimis annis	animus tenerum
ΚΛΗΤ. ΕΝ.	poeta epice	vir clare	liber pulcher	ultime anne	anime tener
ΓΕΝ. ΠΛ.	poetarum epicorum	virorum clarorum	librorum pulchrorum	ultimorum annorum	animorum tenerorum
ΑΙΤ. ΠΛ.	poetas epicos	viros claros	libros pulchros	ultimos annos	animos teneros

0

ΠΤΩΣΕΙΣ	illis locis	magistrum	ΠΤΩΣΕΙΣ	Vergili
ΟΝ. ΕΝΙΚ.	ille locus	magister	ΓΕΝ. ΕΝΙΚ.	Vergili/ii
ΚΛΗΤ. ΕΝΙΚ.	- (loce)	magister	ΚΛΗΤ. ΕΝΙΚ.	Vergili
ΑΙΤ. ΠΛΗΘ.	illa loca	magistros	ΑΦΑΙΡ. ΕΝΙΚ.	Vergilio

2.

ΠΤΩΣΕΙΣ	Α΄ ΠΡΟΣ.	Β΄ ΠΡΟΣ.	Γ΄ ΠΡΟΣ.	Α΄ ΠΡΟΣ.	Β΄ ΠΡΟΣ.	Γ΄ ΠΡΟΣ.
ΓΕΝ. ΕΝ.	vitae meae	vitae tuae	vitae suae	vitae nostrae	vitae vestrae	vitae suae
ΔΟΤ. ΕΝ.	vitae meae	vitae tuae	vitae suae	vitae nostrae	vitae vestrae	vitae suae
ΑΙΤ. ΕΝ.	vitam meam	vitam tuam	vitam suam	vitam nostram	vitam vestram	vitam suam
ΑΦ. ΕΝ.	vita mea	vita tua	vita sua	vita nostra	vita vestra	vita sua

3.

ΧΡΟΝΟΙ	sunt	tenebat	possidebat	studebat	fovebat	honorabat
ΕΝΕΣΤ.	sum	tenes	possidet	studemus	fovetis	honorant
ΠΑΡΑΤ.	eram	tenebas	possidebat	studebamus	fovebatis	honorabant
ΜΕΛ.	ero	tenebis	possidebit	studebimus	fovebitis	honorabunt
ΠΑΡΑΚ.	fui	tenuisti	possedit	studuimus	fovistis	honoraverunt/-ere
ΥΠΕΡΣ.	fueram	tenueras	possederat	studueramus	foveratis	honoraverant
Σ. ΜΕΛ.	fuero	tenueris	possederit	studuerimus	foveritis	honoraverint

4.

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΠΤΩΣΗ ΑΛΛΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΓΕΝΟΣ					
eorum, eos		suarum		se	
illo		quae			
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ					
ΑΡΣΕΝ.	ΘΗΛΥΚ.	ΟΥΔΕΤ.	ΑΡΣΕΝ.	ΘΗΛΥΚ.	ΟΥΔΕΤ.
eum	eam	id	eos	eas	ea
suum	suam	suum	suos	suas	sua
se	se	se	se	se	se
illum	illam	illud	illos	illas	illa
quem	quam	quod	quos	quas	quae

5.

- ❖ Silius, poeta epicus, vir clarus erat.
- ❖ Poeta multos agros in illis locis possidebat.
- ❖ Animus Sili tener erat.
- ❖ Silius fovebat Vergilium ut pueri magistros suos.

6.

- A) Ultimis annis vitae meae in Campania me tenui.
 Ultimis annis vitae tuae in Campania te tenuisti.
 Ultimis annis vitae nostrae in Campania nos tenuimus.
 Ultimis annis vitae vestrae in Campania vos tenuistis.
 Ultimis annis vitae suae in Campania se tenuerunt/-ere.

- B) Ultimis annis vitae eius in Campania eum tenebat: το eius δηλώνει κτήση χωρίς αυτοπάθεια και το eum επίσης δεν δηλώνει αυτοπάθεια, επομένως δεν

αναφέρονται στο υποκείμενο, δηλ στον Σίλιο, αλλά σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο [το sua δηλώνει κτήση με αυτοπάθεια και το se επίσης δηλώνει αυτοπάθεια επομένως αναφέρονται στο υποκείμενο, δηλ στον Σίλιο]

7.

- ❖ Poeta ultimis annis vitae suae in Campania se tenebat.
- ❖ Pueri gloriae virorum clarorum student ingeniumque eorum fovent.
- ❖ Septendecim libri Silii de bello Punico pulcri sunt.
- ❖ Multi apri agris incolarum illis annis nocuerunt/-ere.

8.

- ❖ Silius tenebat se (in) agris suis, qui Romae iacebant.
- ❖ Vergilius clarus Romanus poeta erat; Silius gloriae eius studebat.

9.

- ❖ Ultimo anno in illo loco se tenebat.
- ❖ Eius liber de bello pulcher erat.

10.

- ❖ Belua marina filiis et filiabus Aethiopiae nocuerat.
- ❖ Monumentum eius Athenis iacuerat.

11. -que: συμπλεκτικός σύνδεσμος που συνδέει δυο κύριες προτάσεις, ut:παραβολικός σύνδεσμος που εισάγει δευτ.παραβολική πρόταση.

12.

n. x. poeta (παράθεση)	epicus, clarus, Punico, secundo, ultimis, suae, multos, illis, tenerum (επιθετικοί προσδιορισμοί)	vir,pulhcri (κατηγορούμενα)
------------------------	---	-----------------------------

13. ultimis annis: annis:απρόθετη αφαιρετική του χρόνου γιατί δηλώνει το πότε έγινε κάτι (χρονική στιγμή) και είναι χρονική λέξη στο se tenebat, ultimis:επιθετικός προσδιορισμός, in illis locis: in locis:εμπρόθετη αφαιρετική (in+αφαιρετική) που δηλώνει στάση σε τόπο στο possidebat, illis:επιθετικός προσδιορισμός. Η πρόθεση κανονικά έπρεπε να παραλειφθεί λόγω επιθετικού προσδιορισμού όμως εδώ τίθεται για έμφαση.

14. βίωμα-vitae, σαμπάνια-Campania, τόνος-tenebat, αγρόκτημα-agros, άνεμος-animum

15. Curriculum Vitae

16.

ΚΕΙΜΕΝΟ VI (6)

1.

A	B	Γ
1. civitate	9,8,6 α. ονομαστική ενικού	10 α. ουδέτερο
2. leges(α´)	11,10,3,2 β. ονομαστική πληθ.	11,9,6,3 β. αρσενικό
3. viri	7,5 γ. γενική ενικού	8,7,5,4,2,1 γ) θηλυκό
4. leges(β´)	1 δ. αφαιρετική ενικού	
5. libertatis	4 ε. αιτιατική πληθυντικού	
6. fons	4 ε. αιτιατική πληθυντικού	
7. aequitatis		
8. mens		
9. animus		
10. corpora		
11. ministri		
12. filius		

2. Γραμματική αναγνώριση: ονομαστική πληθυντικού ουδέτερου της κτητικής αντωνυμίας α´ προσώπου για πολλούς κήτορες poster, nostra, nostrum.
Κλίση: meus, mei, meo, meum, meus/mi, meo

3.

ΟΥΣΙΑ-ΣΤΙΚΑ	ΟΝΟΜΑ-ΣΤΙΚΗ	ΓΕΝΙΚΗ	ΔΟΤΙΚΗ	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	ΚΛΗΤΙΚΗ	ΑΦΑΙΡΕΤΙΚΗ
fons	fontes	fontium	fontibus	fontes/-is	fontes	fontibus
mens	mentes	mentium	mentibus	mentes/-is	mentes	mentibus
interpretes	interpretes	interpretis	interpreti	interpretem	interpretes	interprete
civitate	civitates	civitat(i)um	civitatibus	civitates/-is	civitates	civitatibus
consilium	consilia	consiliorum	consiliis	consilia	consilia	consiliis
ministri	minister	ministri	ministro	ministerium	minister	ministro

4.

- civitate σχηματίζει γενική πληθυντικού civitatum & civitatum.
ministri σχηματίζει ονομαστική και γενική ενικού minister, ministri.
iudices σχηματίζει κλητική ενικού iudex.
liberi είναι ονομαστική πληθυντικού αρσενικού του επιθέτου liber,libera,liberum.

5.

POSSUMUS	
Γ´ ΠΛΗΘ. ΟΡΙΣΤ. ΜΕΛΛΟΝΤΑ	poterunt
Γ´ ΠΛΗΘ. ΟΡΙΣΤ. ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΥ	potuerunt
Γ´ ΠΛΗΘ. ΟΡΙΣΤ. ΣΥΝΤ. ΜΕΛΛΟΝΤΑ	potuerint
Β´ ΕΝΙΚ. ΟΡΙΣΤ. ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΥ	poteras
Β´ ΕΝΙΚ. ΟΡΙΣΤ. ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΥ	potueras
Α´ ΕΝΙΚ. ΟΡΙΣΤ. ΣΥΝΤ. ΜΕΛΛΟΝΤΑ	potuero

6.

A	B
α. pono	β 1. potuerimus
β. possum	α 2. posuimus
	α 3. ponunt
	α 4. ponere
	β 5. posse
	β 6. Poterunt

7.

ΠΤΩΣΕΙΣ	Α΄ ΠΡΟΣ.	Β΄ ΠΡΟΣ.	Γ΄ ΠΡΟΣ.	Α΄ ΠΡΟΣ.	Β΄ ΠΡΟΣ.	Γ΄ ΠΡΟΣ.
ΑΙΤ. ΕΝ.	corpus meum	corpus tuum	corpus suum	corpus nostrum	corpus vestrum	corpus suum

8.

ΡΗΜΑΤΑ	ΕΝΕΣΤ.	ΠΑΡΑΤ.	ΜΕΛΛ.	ΠΑΡΑΚ.	ΥΠΕΡ.	Σ.ΜΕΛΛ.
sumus	sumus	eramus	erimus	fuimus	fueramus	fuerimus
continent	continent	continebant	continebunt	continu- erunt/-ere	continu- erant	continu-erint
stat	stat	stabat	stabit	stetit	steterat	steterit

9. Γραμματική αναγνώριση:

ea: αφαιρετική ενικού θηλυκού της οριστικής ή δεικτικής επαναληπτικής αντωνυμίας is, ea, id,

quam: αιτιατική θηλυκού ενικού της αναφορικής αντωνυμίας qui, quae, quod.

ΠΤΩΣΕΙΣ	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	
ΟΝΟΜ.	ea	quae	eae	quae
ΓΕΝ.	eius	cuius	earum	quarum
ΔΟΤ.	ei	cui	eis/iis/is	quibus
ΑΙΤΙΑΤ.	eam	quam	eas	quas
ΚΛΗΤ.	-	-	-	-
ΑΦΑΙΡ.	ea	qua	eis/iis/is	quibus

10. Να μεταφραστούν στα λατινικά οι προτάσεις.

- ❖ Corpus nostrum sine mente et animo esse/stare non potest.
- ❖ Boni viri leges servare debent quae liberam civitatem continent.

11.

- ❖ Magistratus sunt servi legum.
- ❖ Nos aequitatem servaveramus.
- ❖ Bona lex fons libertatis est.
- ❖ Speculatores de collibus hostes/-is advolare nuntiant.
- ❖ Antiqui Graeci libertatem et aequitatem fovérant.
- ❖ Iniuria sine legibus steterat.

12.

❖ In ea civitate, quae legibus continetur, a bonis viris libenter leges servantur.

13.

❖ Legislator mentem et animum et consilium et sententiam civitatis posuit in legibus.

14. μπόνους-boni, σερβιτόρος-servi, μανία-mens, πόστο-posita est, στάση-stat

15. alter ego

ΚΕΙΜΕΝΟ VII (7)

1. Γραμματική αναγνώριση:

quibus: αφαιρετική πληθυντικού θηλυκού της αναφορικής αντωνυμίας που ισοδυναμεί με δεικτική qui, quae, quod,

his: αφαιρετική πληθυντικού ουδετέρου της δεικτικής αντωνυμίας hic, haec, hoc,

nostrī: ονομαστική πληθυντικού αρσενικού της κτητικής αντωνυμίας α' προσώπου για πολλούς κτήτορες noster, nostra, nostrum,

eos: αιτιατική πληθυντικού αρσενικού της οριστικής ή δεικτικής επαναληπτικής αντωνυμίας is, ea, id.

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ					
ΑΡΣΕΝ.	ΘΗΛΥΚ.	ΟΥΔΕΤ.	ΑΡΣΕΝ.	ΘΗΛΥΚ.	ΟΥΔΕΤ.
quem	quam	quod	quos	quas	quae
hunc	hanc	hoc	hos	has	haec
nostrum	nostram	nostrum	nostros	nostras	nostra
eum	eam	id	eos	eas	ea

2.

ΠΤΩΣΕΙΣ	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
ΟΝΟΜ.	legatus omnis	hoc verbum
ΓΕΝ.	legati omnis	huius verbi
ΔΟΤ.	legato omni	huic verbo
ΑΙΤΙΑΤ.	legatum omnem	hoc verbum
ΚΛΗΤ.	legate omnis	- (verbum)
ΑΦΑΙΡ.	legato omni	hoc verbo

3.

ΓΕ- ΝΟΣ	Θηλ.	Ουδ.	Αρσ.	Ουδ.	Αρσ.	Αρσ.	Αρσ.
ΓΕΝ.	legionum	hibernorum	legatorum	castrorum	militum	hostium	collium
ΔΟΤ.	legionibus	hibernis	legatis	castris	militibus	hostibus	collibus
ΑΙΤ.	legiones	hiberna	legatos	castra	milites	hostes/-is	colles/-is
ΑΦ.	legionibus	hibernis	legatis	castris	militibus	hostibus	collibus

4.

ΠΤΩΣΕΙΣ	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	
ΟΝΟΜ.	vis	caedes	vires	caedes
ΓΕΝ.	-	caedis	virium	caedium
ΔΟΤ.	-	caedi	viribus	caedibus
ΑΙΤΙΑΤ.	vim	caedem	vires/-is	caedes/-is
ΚΛΗΤ.	-	caedes	vires	caedes
ΑΦΑΙΡ.	vi	caede	viribus	caedibus

5.

ΠΤΩΣ.	Α΄ ΠΡΟΣ.	Β΄ ΠΡΟΣ.	Γ΄ ΠΡΟΣ.	Α΄ ΠΡΟΣ.	Β΄ ΠΡΟΣ.	Γ΄ ΠΡΟΣ.
ΑΦ.ΕΝ.	speculatore meo tuo suo nostro vestro suo
ΓΕΝ.ΠΛ.	speculatorum meorum tuorum suorum nostrorum vestrorum suorum

6. hiberna/-orum, Belgae/-arum, Nervii/-orum

7. Caesar ex legionibus quattuor in castris conlocabit.

8.

- ❖ Caesar milit(es)em cavere vim hostium admonet et legatos importare frumentum in castra iubet.
- ❖ Milites Caesarem amabant et gloriae eius studebant.
- ❖ Hostes de collibus advolabant et incolis provinciae nocebant.
- ❖ Caesar cum militibus suis fortiter repugnat contra hostem(-es/-is).
- ❖ Omnes legati frumentum in hiberna multa important .

9.

- ❖ Caesar legionibus/legiones remanere in Belgis imperat/iubet quod in castris frumentum est.
- ❖ Milites hostis appropinquant; speculatores nostri hostem esse prope nuntiant.

10.

- ❖ Speculator noster eum prope esse nuntiat.
- ❖ Tu hostis vim cavere debes.

11.

A	B
1. frumentum	[4] ξεχειμωνιάζω
2. conloco	[10] σφαγή
3. quattuor	[11] προσέχω
4. hiemo	[7] παραμένω
5. iubeo	[12] οφείλω
6. impero	[3] τέσσερα
7. remaneo	[9] στρατιώτης
8. inopia	[8] έλλειψη
9. miles	[1] σάρι
10. caedes	[2] εγκαθιστώ
11. caveo	[5] διατάζω

12. debeo[6] διατάζω

11. in hibernis multis: in + αφαιρετική =στάση σε τόπο,
in castra: in + αιτιατική= κατεύθυνση και άφιξη.
12. esse:ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο nuntiant, με υποκείμενο το eos σε αιτιατική, ετεροπροσωπία,
adventare: ειδικό απαρέμφατο(έμμεση αντίληψη), αντικείμενο στο audio, με υποκείμενο το hostes σε αιτιατική, ετεροπροσωπία,
cavere: τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο debetis, με υποκείμενο το ενν. vos σε ονομαστική, ταυτοπροσωπία,
ex quibus:εμπρόθετος προσδιορισμός του διαιρεμένου όλου (ex+αφαιρετική) στο quattuor.
13. audio adventare:+ειδικό απαρέμφατο (έμμεση αντίληψη),
audio adventantes:+κατηγορηματική μετοχή (άμεση αντίληψη).
14.
❖ (A legatis omnibus) frumentum in castra importari iubet.
❖
15. iubeo +τελικό απαρέμφατο +αιτιατική,
impero +τελικό απαρέμφατο +δοτική.
16. φρούτο-frumentum, χειμώνας-hiemale, μόνος-remanere, βατός-adventare, ρήμα-verbis
17. modus vivendi

ΚΕΙΜΕΝΟ VIII (8)

1.

retia	σχηματίζει αφαιρετική ενικού rete & reti.
retia	σχηματίζει αιτιατική ενικού rete.
retia	σχηματίζει γενική πληθυντικού retium.
montibus	σχηματίζει γενική πληθυντικού montium.
retia	σχηματίζει τις τρεις όμοιες πτώσεις του πληθυντικού σε -ia.
rugillares	σχηματίζει γενική πληθυντικού σε -ium.
rugillares	είναι γένους αρσενικού.
montibus	είναι γένους αρσενικού.

2.

ΓΕΝΟΣ	Θηλ.	Αρσ.	Θηλ.	Θηλ.	Θηλ.	Ουδ.
ΟΝΟΜ.	salus	apri feroces	silvae	solitudo	cogitatio	magna
ΓΕΝΙΚΗ.	salutis	aprorum ferocium	silvarum	solitudinis	cogitationis	magnorum
ΑΦΑΙΡ.	salute	apris ferocibus	silvis	solitudine	cogitatione	magnis
ΓΕΝΟΣ	Θηλ.					
ΟΝΟΜ.	venationes					
ΓΕΝΙΚΗ.	venationum					
ΑΦΑΙΡΕΤ.	venationibus					

3. ipse:οριστική αντωνυμία ή δεικτική οριστική(ipse, ipsa, ipsum),
tibi:προσωπική αντωνυμία β' προσώπου(tu).

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
ΑΡΣΕΝ.	ΘΗΛΥΚ.	ΟΥΔΕΤ.	ΑΡΣΕΝ.	ΘΗΛΥΚ.	ΟΥΔΕΤ.
ΓΕΝΙΚΗ					
ipsius	ipsius	ipsius	ipsorum	ipsarum	ipsorum
tui	tui	tui	vestri/ vestrum	vestri/ vestrum	vestri/ vestrum
ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ					
ipsum	ipsam	ipsum	ipsos	ipsas	ipsa
te	te	te	vos	vos	vos

4.

ΟΥΣΙΑ-ΣΤΙΚΟ	ΕΠΙΘΕ-ΤΟ	ΑΝΤΩΝΥ-ΜΙΑ	ΑΡΙΘΜΗ-ΤΙΚΟ	ΕΠΙΡΡΗ-ΜΑ	ΠΡΟΘΕ-ΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΜ.
apros	vacua	ipse	tres	quoque	ad	sed
		aliquid				-que
		tibi				tamen
						cum

5.

- ❖ Poeta apros errare(errantes) in montibus videbit.
- ❖ Non licet pueris errare in collibus.

6.

- ❖ In montibus Minerva est.
- ❖ Is cum amicis suis in venationibus est.

7. adportare: τελικό απαρέμφατο, υποκείμενο στο licebit, με υποκείμενο το ενν. te σε αιτιατική, ετεροπροσωπία,
errare: ειδικό απαρέμφατο(έμμεση αντίληψη), έμμεσο αντικείμενο στο videbis, με υποκείμενα τα Dianam και Minervam σε αιτιατική, ετεροπροσωπία.

8. videbis errare:+ειδικό απαρέμφατο (έμμεση αντίληψη),
videbis errantem(errantes):+κατηγορηματική μετοχή(άμεση αντίληψη).

9. Tacito suo→Tacito eius:το eius δηλώνει κτήση χωρίς αυτοπάθεια, επομένως δεν αναφέρεται στον Γάιο Πλίνιο αλλά σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, ενώ το suo δηλώνει κτήση με αυτοπάθεια, επομένως αναφέρεται στον Γάιο Πλίνιο.

10. Η λέξη cum είναι καθαρά χρονικός σύνδεσμος που εισάγει χρονική πρόταση, εκφέρεται με οριστική και η χρονική πρόταση δηλώνει το σύγχρονο.

11. εγώ-ego, έδρα-sedebam, στυλό-stilus, κερί-ceras, μεγάλος-magna

12. in medias res

ΚΕΙΜΕΝΟ IX (9)

1.

- dolore είναι γένους αρσενικού.
 regum είναι γένους αρσενικού.
 regum είναι γενική πληθυντικού.

uxoris είναι γένους θηλυκού.
 pater σχηματίζει γενική ενικού patris.
 filius σχηματίζει κλητική ενικού fili.
 filius σχηματίζει γενική ενικού filii/i .
 imperium σχηματίζει γενική ενικού imperii/i.
 imperium σχηματίζει αιτιατική πληθυντικού imperia.
 illis είναι γένους αρσενικού.
 se είναι γένους θηλυκού.
 pater σχηματίζει γενική πληθυντικού patrum.
 lacrimis σχηματίζει γενική ενικού lacrimae.
 cultro είναι αρσενικού γένους.
 cultro σχηματίζει γενική ενικού cultri.
 constituit σχηματίζει γ' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα constituunt.
 consules είναι αρσενικού γένους.
 vulnere είναι ουδετέρου γένους.
 vulnere σχηματίζει ονομαστική ενικού vulnus.

2.

ΤΥΠΟΙ	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΑΛΛΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ
regum	regis
hoc modo	his modis
imperium	imperia
uxoris	uxorum
eius	eorum
illis	illi
lacrimis	lacrima
se ipsam	se ipsas
vulnere	vulneribus
dolore	doloribus
cultro	cultris
liber populus	liberi populi

3.

ΧΡΟΝΟΙ	ΡΗΜΑΤΑ					
ΕΝΕΣΤ.	perdo	laedit	aperiunt	invenis	adimunt	deligimus
ΠΑΡΑΤ.	perdebam	laedebat	aperiebant	inveniebas	adimebant	deligebamus
ΜΕΛ.	perdam	laedet	aperient	invenies	adiment	deligemus
ΠΑΡΑΚ.	perdidi	laesit	aperuerunt/- ere	invenisti	ademerunt/- ere	delegimus
ΥΠΕΡΣ.	perdideram	laeserat	aperuerant	inveneras	ademerant	delegeramus
Σ. ΜΕΛ.	perdidero	laeserit	aperuerint	inveneris	ademerint	delegerimus

4.

- ❖ Milites armis delictum hostis(-ium) punire parabant.
- ❖ Illa cum lacrimis patri suo magno dolore iniuriam aperuit.
- ❖ Vos patriam et libertatem perdidistis.

- ❖ Milites Romani in bello fortiter pugnauerunt et hostes/-is propulsaverunt/-ere.
- ❖ Illi cultro ipsos se interficiunt.
- ❖ Pater maestam filiam suam invenit.
- ❖ Rex propter iniuriam filii sui imperium perdit.

5.

- ❖ Illi ex vulneribus cultros extraxerunt/-ere.
- ❖ Uxores delicta punire parabunt.
- ❖ Filii regum pudicitias puellarum laeserint.
- ❖ Patres puellarum eas maestas inveniunt.

6.

- ❖ Uxor(uxori) marito(maritus) magnum delictum aperiet.
- ❖ Maritus ex vulnere cultrum magno dolore extrahet.

7.

- ❖ Collatinus iratus delictum punire parat.
- ❖ Lucretia amicis suis pudicitiam renarrat.

8.

regum είναι γενική διαιρετική.
 maesta είναι κατηγορούμενο.
 illis είναι έμμεσο αντικείμενο.
 cultro είναι αφαιρετική του οργάνου.
 ipsam είναι κατηγορηματικός προσδιορισμός.
 Tarquinio είναι έμμεσο αντικείμενο.
 imperium είναι άμεσο αντικείμενο.
 liber είναι επιρ. κατηγ. του τρόπου.

9. hoc modo: hoc: επιθετικός προσδιορισμός στο modo, modo: αφαιρετική του τρόπου στο perdit,
cum lacrimis: εμπρόθετη αφαιρετική του τρόπου στο aperit,
dolore magno: dolore: αφαιρετική του τρόπου στο extrahit, magno: επιθετικός προσδιορισμός στο dolore, ο τρόπος συνήθως δηλώνεται με την πρόθεση cum +αφαιρετική εκτός αν συνοδεύεται από επιθετικό προσδιορισμό οπότε η πρόθεση μπορεί να παραλειφθεί.

10.

- ❖ Illis a femina cum lacrimis iniuria aperitur et cultro ipsa interficitur.
- ❖ A marito et patre et Iunio Bruto ea maesta invenitur.
- ❖ A Bruto Tarquinio imperium ademptum est.
- ❖ A filio eius Sexto Tarquinio pudicitia Lucretiae, uxoris Collatini, laeditur.

11. ex/ de regibus: εμπρόθετη αφαιρετική του διαιρεμένου όλου.

12. σούπερ-Superbus, μόδα-modo, τρακτέρ-extrahit, ποπολάρος-populus, σταθμός-constituit

13. modus operandi

ΚΕΙΜΕΝΟ X (10)

1. fers, fert, fertis.

2.

A	B
α. geram	σ, ο, η, στ, α 1. μέλλοντας
β. gessit	ν, μ, β 2. παρακείμενος
γ. contuderat	π, γ 3. υπερσυντέλικος
δ. condebatis	λ, δ 4. παρατατικός
ε. es	ρ, θ, ε 5. ενεστώτας
στ. feres	ζ, 6. σουπίνο
ζ. latum	κ, ι 7. απαρέμφατο
η. erunt	τ, ξ 8. συντ. μέλλοντας
θ. contundimus	
ι. nutrire	
κ. transferre	
λ. claudebamus	
μ. candidere	
ν. peperistis	
ξ. tulerint	
ο. appellabit	
π. clauseratis	
ρ. restituunt	
σ. restituet	
τ. accepero	

3.

ΤΥΠΟΙ	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΑΛΛΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ	ΑΦΑΙΡΕΤΙΚΗ ΕΝΙΚΟΥ	ΓΕΝΙΚΗ ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΥ
bellum ingens	bella ingentia	bello ingenti	bellorum ingentium
populos feroces	populum ferocem	populo feroci	populorum ferocium
mores	morem	more	morum
eis	ei	eo	eorum
caelum	caelos	caelo	caelorum
quos	quem	quo	quorum
fine	finibus	fine	finium
hunc	hos	hoc	horum
tu	vos	a te	vestri/vestrum
regnum	regna	regno	regnorum
annos	annum	anno	annorum

4.

ΟΥΣΙΑ-ΣΤΙΚΟ	ΕΠΙΘΕ-ΤΟ	ΑΝΤΩΝΥ-ΜΙΑ	ΑΡΙΘΜΗ-ΤΙΚΟ	ΕΠΙΡΡΗ-ΜΑ	ΠΡΟΘΕ-ΣΗ	ΣΥΝΔΕΣ-Μ.
lupa	ingens	hunc	trecentos	postea	post	et
mores		suo	duos		sine	ut

5.

ΠΤΩΣΕΙΣ	Α΄ ΠΡΟΣ.	Β΄ ΠΡΟΣ.	Γ΄ ΠΡΟΣ.	Α΄ ΠΡΟΣ.	Β΄ ΠΡΟΣ.	Γ΄ ΠΡΟΣ.
ΑΙΤ. ΕΝ.	nomen meum	nomen tuum	nomen suum	nomen nostrum	nomen vestrum	nomen suum
ΑΙΤ. ΠΛ.	nomina mea	nomina tua	nomina sua	nomina nostra	nomina vestra	nomina sua

6.

- ❖ Venus Aenean ad caelum feret.[ad caelum: (ad+αιτιατική) εμπρόθετος προσδιορισμός κατεύθυνσης στο feret]
- ❖ Aeneas populis ferocibus mores imponet.[populis:έμμεσο αντικείμενο(σε δοτική) στο imponet, ferocibus:επιθετικός προσδιορισμός στο populis(συμφωνεί με αυτό κατά γένος, αριθμό και πτώση)(impono+αιτιατική πράγματος +δοτική προσώπου)]
- ❖ Romulus Romanos de suo nomine appellabit.[de nomine: (de+αφαιρετική) εμπρόθετος προσδιορισμός προέλευσης στο appellabit, suo: επιθετικός προσδιορισμός στο nomine (συμφωνεί με αυτό κατά γένος, αριθμό και πτώση)επειδή πρέπει να δηλώνεται κτήση και αυτοπάθεια, δηλαδή ότι το όνομα είναι του Ρωμύλου]

7.

- ❖ Bella ingentia gerent et populum ferocem contudent.
- ❖ Hos vos in caelis accipietis.

8.

- ❖ Ab Aenea bellum ingens geretur in Italia.
- ❖ (Ab Aenea) populi feroces contudentur, mores eis imponentur et moenia condentur.
- ❖ A te Aeneas ad caelum feretur.
- ❖ Post trecentos annos ab Ilia duo filii, Romulus et Remus, parientur, qui a lupa nutriuntur.
- ❖ A Romulo moenia Martia condentur Romanique de suo nomine appellabuntur.

9. post annos:εμπρόθετος προσδιορισμός χρόνου στο pariet, trecentos:επιθετικός προσδιορισμός στο annos → trecentis post annis

10. de suo nomine→ de eius nomine: το suo δηλώνει κτήση με αυτοπάθεια δηλαδή αναφέρεται στον Ρωμύλο ενώ το eius δηλώνει κτήση χωρίς αυτοπάθεια δηλαδή αναφέρεται σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο εκτός από τον Ρωμύλο.

11. φόρος-feres, Μάρτιος-Martia, όνομα-nomine, φινάλε-fine, κλειδί-claudet

12. ex officio

ΚΕΙΜΕΝΟ XI (11)

1.

A	B	Γ	Δ
superaveritis (β'πληθ. συντ. μέλλ. οριστ. ενεργ. φων.)	ev	eri	m
seiunximus (α'πληθ. παρακ. οριστ. ενεργ. φων.)	iv	eri	t
expedient (γ'πληθ. μέλλοντα οριστ. ενεργ. φων.)	x	-	ere
seiunxerint (γ'πληθ. συντ. μέλλ. οριστ. ενεργ. φων.)	i	ba	imus
cupiveratis (β'πληθ. υπερσυντ. οριστ. ενεργ. φων.)	av	e	tis
expugnabam (α'εν. παρατατικού οριστ. ενεργ. φων.)	x	era	nt
complevere (γ'πλ. παρακ. οριστ. ενεργ. φων.)	a	-	nt
reportabit (γ'εν. μέλλοντα οριστ. ενεργ. φων.)	a	bi	mus
expediveramus (α'πλ. υπερσυντ. οριστ. ενεργ. φων.)	iv	era	tis

2.

- ❖ Ubi Hannibal vicesimo sexto anno vitae suae fuit, omnes gentes Hispaniae bello superavit.
- ❖ Milites ex insidiis vestris se expediverunt/-ere.
- ❖ Populus magnam cladem pavidus audivit.
- ❖ Romani copias suas in Italiam revocaverunt.
- ❖ Hannibal vix XIV annos in Italia compleverat, cum repente Carthaginienses eum in Africam revocaverunt/-ere.

3. Απρόθετη αιτιατική του χρόνου στο natus επειδή δηλώνει χρονική διάρκεια.

4.

A	B
α. ubi	1. αναφορικό επίρρημα
β. ibi	α 2. χρονικός σύνδεσμος
	β 3. δεικτικό επίρρημα
	β 4. επιρρηματικός προσδιορισμός στάσης
	5. επιρρηματικός προσδιορισμός κατεύθυνσης

5. in agro Falerno → agro Falerno

6.

- ❖ Ab Hannibale, duce Carthaginensi, VI et XX annos nato, omnes gentes Hispaniae bello superatae sunt et Saguntum vi expugnatum est.
- ❖ Ab Hannibale postea Alpes, quibus Italia ab Gallia seiungitur, cum elephantis transitae sunt.
- ❖ In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi expeditus est.

7. δουκάτο-dux, βία-vi, ζυγός-seiungunt, κόπια-copias, πόδι-expedivit

8. a posteriori

ΚΕΙΜΕΝΟ XII (12)

1.

ΤΥΠΟΙ	complexum	osculum	tristis	eo nomine	omen
ΑΦ.ΕΝ.	complexu	osculo	tristi	eo nomine	omine
ΓΕΝ.ΠΛ.	complexuum	osculatorum	tristium	eorum nominum	ominum
ΑΙΤ.ΠΛ.	complexus	oscula	tristes	ea nomina	omina
ΤΥΠΟΙ	spem	triumphi			
ΑΦ.ΕΝ.	spe	triumpho			
ΓΕΝ.ΠΛ.	-	triumphorum			
ΑΙΤ.ΠΛ.	spes	triumphos			

2. Σύνθετα:perdo(per+do), perdidit, perditum, perdere 3, condo(cum+do), condidit, conditum, condere 3. Το do, dedi, datum,dare 1 όταν είναι χωρίς πρόθεση είναι πρώτης συζυγίας ενώ όταν είναι σύνθετο είναι γ' συζυγίας.

3.

- ❖ Ut filia ad complexum patris cucurrit, pater animadvertit eam esse tristem.
- ❖ Filia patri osculum dedit.
- ❖ Filia animadvertit redire patrem.

4.

- ❖ Pater domi nocte fuit.
- ❖ Pater domum nocte rediit.
- ❖ Pater dixit Tertiae se omen accipere.
- ❖ Ut pater eam esse tristiculam animadvertit, filiae osculum dedit.
- ❖ Is narrat patrem ex fortuito dicto spem praeclari triumpho animo praesumere.

5.

A	B
α. gerere	α 1. υποκείμενο του obtigit
β. domum	γ 2. εμπρόθετος προσδ.σκοπού
γ. ad complexum	στ 3. κλητική προσφώνηση.
δ. patris	β 4 επιρρημ. προσδ. τόπου(κατεύθυνσης)
ε. eam	ζ 5. αφαιρετική τρόπου
στ. mi pater	ε 6. υποκείμενο του esse
ζ. animo	δ 7. γενική αντικειμενική
η. filiae	η 8. έμμεσο αντικείμενο

6.

A	B
1. praesumo	[4] αγκαλιά
2. pereo	[6] τρέχω
3. omen	[7] φιλί
4. complexus	[8] λέω
5. iterum	[11] συμβαίνει
6. curro	[10] επιστρέφω
7. osculum	[1] προγεύομαι
8. inquam	[3] οiwνός
9. obtingit	[2] πεθαίνω
10. redeo	[12] όνομα
11. accidit	[5] για δεύτερη φορά
12. nomen	[9] λαχαίνει

7. <<ut...rediit>>: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο ut, εκφέρεται με οριστική γιατί δηλώνει μόνο χρόνο και τίποτε άλλο, χρόνου παρακειμένου rediit και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν· λειτουργεί συντακτικά ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο cucurrit.

8. Να γίνει η σύνταξη παθητική.

- ❖ A patre filiae osculum datum est.
- ❖qui a puella multum amabatur.

9. ρήγας-rege, εσπερινός-vesperum, κομπλεξικός-complexum, ονομασία-nomine, θριαμβευτικός-triumphi

10. a priori

ΚΕΙΜΕΝΟ XIII (13)

1.

adversus	είναι πρόθεση.
motibus	είναι του motus/-us.
alacrem	είναι του alacer,alacris,alacre.
liberales	είναι του liberalis,liberalis,liberale.
illustrem	είναι του illustris,illustris,illustre.
artes	σχηματίζει γενική πληθυντικού artium.
aditum	είναι του aditus/-us.
dederunt	είναι του do.

2.

ΧΡΟΝΟΙ	ΡΗΜΑΤΑ					
ΕΝΕΣΤ.	geris	invaditis	amittunt	vincimus	do	possum
ΠΑΡΑΤ.	gerebas	invadebatis	amittebant	vincebamus	dabam	poteram
ΜΕΛΛ.	geres	invadetis	amittent	vincemus	dabo	potero
ΠΑΡΑΚ.	gessisti	invasistis	amiserunt/ - ere	vicimus	dedi	potui
ΥΠΕΡΣ.	gesseras	invaseratis	amiserant	viceramus	dederam	potueram
Σ. ΜΕΛΛ.	gesseris	invaseritis	amiserint	vicerimus	dederō	potuero

3.

- ❖ Quia illi metus exercituum Romanorum vicerant, imperatores adversarios vincere potuerunt.
- ❖ Eis/iis/isque modis exercitus alacres in pugnas miserunt/-ere.

4.

- ❖ Dux milites alacris in pugna miserunt. [X]
Dux/duces milites alacres/-is in pugnam misit/miserunt/-ere.
- ❖ Illi bellum adversus Perse rege gerit. [X]
Illi/ille bellum adversus Persen(-am) regem gerunt/gerit.
- ❖ In serena nocte luna defecit. [X]
Serena nocte luna defecit.
- ❖ Terror milite ob repentino monstro occupat. [X]
Terror militem ob repentinum monstrum occupat.

5.

- ❖ Imperator tribus legionibus/legionum/ex legionibus exercitus sui (in) eo loco remanere imperaverat.
- ❖ Imperator bellum adversus feroces gentes/-is gesserat et eas profligaverat.
- ❖ Ob timorem qui exercitum hostium invaserat, vestri milites eum vicerant.

6.

- ❖ Legatus de motibus stellarum disputabit.
- ❖ Hostes fiduciam amittent.

7. Απρόθετη αφαιρετική χρόνου επειδή δηλώνει το πότε έγινε κάτι (χρονική στιγμή) και η λέξη είναι χρονική (υποδιαίρεση του χρόνου) στο defecerat.

8.

- ❖ Ob repentinum monstrum terrore animi militum invasi erant et ab exercitu fiducia amissa erat.
- ❖eoque modo a S. Gallo exercitus alacer in pugnam missus est.
- ❖ Sic liberalibus artibus Galli aditus ad illustrem illam Paulianam victoriam datus est.

9.

- ❖ Timor/metus animum(-os) nostrum(-os) invaserat et ob repentinum monstrum fiduciam (nostram) amiseramus.
- ❖ Legatus Pauli de motibus stellarum disputavit.
- ❖ Imperator bellum adversus populos feroces gerebat.

10. σερενάτα-serena, νυκτερινός-nocte, σούμπιτος-subito, πείθω- fiduciam, μοτοσυκλέτα-motibus

11. de iure

 ΚΕΙΜΕΝΟ XIV (14)

1.

ΠΤΩ-ΣΕΙΣ	ΙΔΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
ΟΝ.	species horrenda	homo similis	ingens magnitudo
ΓΕΝ.	speciei horrendae	hominis similis	ingentis magnitudinis
ΔΟΤ.	speciei horrendae	homini simili	ingenti magnitudini
ΑΙΤ.	speciem horrendam	hominem similem	ingentem magnitudinem
ΚΛ.	species horrenda	homo similis	ingens magnitudo
ΑΦ.	specie horrenda	homine simili	ingenti magnitudine
ΠΤΩ-ΣΕΙΣ	ΙΔΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
ΟΝ.	pauci dies		
ΓΕΝ.	paucorum dierum		
ΔΟΤ.	paucis diebus		
ΑΙΤ.	paucos dies		
ΚΛ.	pauci dies		
ΑΦ.	paucis diebus		

2. **ipsa**: ονομαστική ενικού θηλυκού της οριστικής ή δεικτικής που χρησιμοποιείται ως οριστική αντωνυμίας ipse, ipsa, ipsum,
quem: αιτιατική ενικού αρσενικού της αναφορικής αντωνυμίας που ισοδυναμεί με δεικτική qui, quae, quod,
neminem: αιτιατική ενικού αρσενικού της αόριστης ουσιαστικής αντωνυμίας nemo,
eandem: αιτιατικής ενικού θηλυκού της οριστικής ή δεικτικής επαναληπτικής αντωνυμίας idem, eadem, idem.

	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
ΟΝΟΜ.	ipsa	qui	nemo	eadem
ΓΕΝ.	ipsius	cuius	nullius	eiusdem
ΔΟΤ.	ipsi	cui	nemini	eidem
ΑΙΤΙΑΤ.	ipsam	quem	neminem	eandem
ΚΛΗΤ.	-	-	-	-
ΑΦΑΙΡ.	ipsa	quo	nullo	eadem
	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
ΟΝΟΜ.	ipsae	qui	nulli	eaedem
ΓΕΝ.	ipsarum	quorum	nullorum	earundem
ΔΟΤ.	ipsis	quibus	nullis	eisdem/iisdem/isdem
ΑΙΤΙΑΤ.	ipsas	quos	nullos	easdem
ΚΛΗΤ.	-	-	-	-
ΑΦΑΙΡ.	ipsis	quibus	nullis	eisdem/iisdem/isdem

3.

ΧΡΟΝΟΙ	ΡΗΜΑΤΑ				
ΕΝΕΣΤ.	confugiunt	aspicio	concupis	concutimus	adficit
ΠΑΡΑΤ.	confugiebant	aspiciebam	concupiebas	concutiebamus	adficiebat
ΜΕΛΛ.	confugient	aspiciam	concupies	concutiemus	adficiet
ΠΑΡΑΚ.	confugere/-erunt	aspexi	concepisti	concussimus	adfecit
ΥΠΕΡΣ.	confugerant	aspexeram	conceperas	concusseramus	adfecerat
Σ. ΜΕΛΛ.	confugerint	aspexero	conceperis	concusserimus	adfecerit
ΧΡΟΝΟΙ	ΡΗΜΑΤΑ				
ΕΝΕΣΤ.	venitis				
ΠΑΡΑΤ.	veniebatis				
ΜΕΛΛ.	venietis				
ΠΑΡΑΚ.	venistis				
ΥΠΕΡΣ.	veneratis				
Σ. ΜΕΛΛ.	veneritis				

4.

- ❖ Quos simul aspexerunt/-ere homines, nomina eorum audire cupiverunt/-ere.
- ❖ Homines servos inclamaverunt/-ere et de mortuis eos interrogaverunt/-ere.
- ❖ Illi nullos viderant.
- ❖ Homines iterum se somno dederunt/-ere easdemque species somniaverunt/-ere.

5.

- ❖ Confugit in/ad Italiam.
- ❖ Animus sollicitus somno a Cassio datus est.
- ❖ Germani erant viri ingentis magnitudinis/ingenti magnitudine.
- ❖ Servi a Cassio (Cassius) inclamati sunt et de homine interrogati sunt.
- ❖ Octavianus Cassium cepit et supplicio capitis eum adfecit.
- ❖ Vix speciem viderat, cum repente timorem ille concepit.
- ❖ Is narrat Cassium Athenas confugere/confugisse.

- ❖ Nos in pace(=στην ειρήνη) spem habuimus.
- ❖ Species horrenda in somno homini apparuit.

6.

- ❖ Supplicio capitis eum adfecit.
- ❖ Respondit ille se esse Orcum.
- ❖ Octavianus omnes milites capere cupivit, qui in exercitu M. Antonii/i erant.
- ❖ Servi ipsi neminem viderunt et Cassius eis respondit omen se accipere.
- ❖ Cassius vix se somno dederat, cum repente homo similis effigiei mortui ei apparuit.

7. post bellum Actiacum: post bellum: εμπρόθετος προσδιορισμός του χρόνου στο confugit, Actiacum : επιθετικός προσδιορισμός στο bellum / άλλος τρόπος: Actiaco post bello,

paucis post diebus: post : επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο confirmavit, diebus: αφαιρετική του μέτρου ή της διαφοράς στο post, paucis: επιθετικός προσδιορισμός στο diebus / άλλος τρόπος: post paucos dies.

8. Οι χρονικές προτάσεις που εισάγονται με τους συνδέσμους ut, ubi, simul, postquam, cum primum εκφράζουν το προτερόχρονο και εκφέρονται συνήθως με οριστική παρακειμένου (παρελθόν). Παραδείγματα: <<Quem simul aspexit Cassius....(κείμενο 14)>>, <<Ut domum ad vesperum rediit....(κείμενο 12)>>, <<Ubi in Italia fuit....(κείμενο 11)>>, <<Postquam XIV annos in Italia complevit....(κείμενο 11)>>.

9. Είδη: CUM →εναντιωματικός σύνδεσμος+ υποτακτική
 → αιτιολογικός σύνδεσμος+ υποτακτική
 →χρονικός σύνδεσμος + υποτακτική → ιστορικός ή διηγηματικός
 + οριστική →καθαρά χρονικός
 →επαναληπτικός
 → αντίστροφος

Παραδείγματα:<<Cum in venationibus eris(καθαρά χρονικός, κείμενο 8)>>,<<....cum repente apparuit ei species horrenda (αντίστροφος, κείμενο 14)>>, <<Cum civitas bellum gerit..... επαναληπτικός, κείμενο 15)>>.

10. venire: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο existimavit, με υποκείμενο το hominem σε αιτιατική, ετεροπροσωπία,
esse: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο respondit, με υποκείμενο το se σε αιτιατική, ταυτοπροσωπία, άμεση αυτοπάθεια(και στην ταυτοπροσωπία ως υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου τίθεται η αιτιατική της προσωπικής αντωνυμίας –λατινισμός του ειδικού απαρεμφάτου).

11. Απρόθετη αιτιατική κατεύθυνσης επειδή είναι όνομα πόλης στο confugit.

12.

ΟΝΟΜΑΤΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ	
ΟΜΟΙΟΠΤΩΤΟΙ	ΕΤΕΡΟΠΤΩΤΟΙ
ingentis	magnitudinis
squalida	facie
similem	effigiei
ipsa	mortui
	somnii

13. ad se: εμπρόθετη αιτιατική κίνησης σε πρόσωπο στο venire, δηλώνει έμμεση/πλάγια αυτοπάθεια γιατί εξαρτάται από το απαρέμφατο και δεν αναφέρεται στο υποκείμενό του αλλά στο υποκείμενο του ρήματος (Cassius).

ad se → ad eum : η νοηματική διαφορά είναι ότι το eum δεν δηλώνει αυτοπάθεια, επομένως αναφέρεται σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο εκτός από τον Κάσσιο ενώ το se που δηλώνει αυτοπάθεια αναφέρεται στον Κάσσιο.

14. nomen eius → nomen suum : eius δηλώνει κτήση χωρίς αυτοπάθεια, επομένως αναφέρεται στον Πλούτωνα ενώ το suum που δηλώνει κτήση με αυτοπάθεια αναφέρεται στον Κάσσιο.

15.

- ❖ Octavianus supplicio capitis Cassium adfecit.
- ❖ Vix Cassius somno datus erat/se dederat iterum cum repente ei eadem/ipsa species apparuit.

16. magnitudinis είναι γενική ιδιότητας στο hominem.

facie είναι αφαιρετική ιδιότητας στο hominem.

similem είναι παράθεση στο hominem.

effigiei είναι δοτική αντικειμενική στο similem.

mortui είναι γενική κτητική/αντικειμενική στο effigiei.

de homine είναι εμπρόθετη αφαιρετική της αναφοράς στο interrogavit.

supplicio είναι αφαιρετική του μέσου στο adfecit.

capitis είναι γενική της ποινής στο (supplicio)adfecit.

17.

- ❖ Tum terrore Cassius concussus est et e somno is excitatus est.
- ❖ A Cassio servi inclamati sunt et de homine ei/ii/i interrogati sunt.
- ❖ Cassius iterum somno datus est.

18. φυγή-confugit, σπεκουλάρω-species, φάτσα-facie, φιγούρα-effigiei, ρεκλάμα-inclamavit, φέρμα-confirmavit

19. lapsus linguae=γλωσσικό λάθος, lapsus calami= λάθος της γραφίδας, mea culpa=λάθος μου, scripta manent=τα γραπτά μένουν, verba volant=τα λόγια πετούν

ΚΕΙΜΕΝΟ XV (15)

1.

ΠΤΩ-ΣΕΙΣ	ΙΔΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
ΟΝ.	studia	pelles	flumina	res	magistratus	equi
ΓΕΝ.	studiorum	pellium	fluminum	rei	magistratum	equorum
ΔΟΤ.	studiis	pellibus	fluminibus	rei	magistratibus	equis
ΑΙΤ.	studia	pelles/-is	flumina	rem	magistratus	equos
ΚΛ.	studia	pelles	flumina	res	magistratus	equi
ΑΦ.	studiis	pellibus	fluminibus	re	magistratibus	equis
ΠΤΩ-ΣΕΙΣ	ΙΔΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
ΟΝ.	usus	pedes				
ΓΕΝ.	usus	pedum				
ΔΟΤ.	usui	pedibus				
ΑΙΤ.	usum	pedes				
ΚΛ.	usus	pedes				
ΑΦ.	usu	pedibus				

ΠΤΩΣΕΙΣ	carne	civitas	ΠΤΩΣΕΙΣ	pedibus
ΓΕΝ.ΠΛ.	carnium	civitat(i)um	ΟΝ.ΕΝ.	pes
ΑΙΤ.ΠΛ.	carnes/-is	civitates/-is	ΑΙΤ.ΕΝ.	pedem

2.

ΜΟΝΟΚΑΤΑΛΗΚΤΑ	ΔΙΚΑΤΑΛΗΚΤΑ	ΤΡΙΚΑΤΑΛΗΚΤΑ
iners(inertis)	omnis,-is,-e	equester,-stris,-stre
	militaris,-is,-e	
	turpis,-is,-e	
ΠΤΩΣΕΙΣ	ΟΥΔΕΤΕΡΟ	
ΑΦΑΙΡ. ΕΝ.	omni	
ΓΕΝ. ΠΛ.	omnium	
ΑΙΤ. ΠΛ.	omnia	

3.

ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ
proelior, proeliatum sum, proeliari 1
arbitror, arbitratus sum, arbitrari 1
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ
1.Υποτακτική Μέλλοντα
2.Απαρέμφατο Μέλλοντα
3.Μετοχή Ενεστώτα
4.Μετοχή Μέλλοντα
5.Σουπίνο
6.Γερούνη

4.

ΧΡΟΝΟΙ	ΡΗΜΑΤΑ			
ΕΝΕΣΤ.	nutriuntur	lavantur	creamini	habemur
ΠΑΡΑΤ.	nutriebantur	lavabantur	creabamini	habebamur
ΜΕΛΛ.	nutrientur	lavabuntur	creabimini	habebimur
ΠΑΡΑΚ.	nutriti sunt	lavati/lauti sunt	creati-ae-a estis	habiti-ae-a sumus
ΥΠΕΡΣ.	nutriti erant	lavati/lauti erant	creati-ae-a eratis	habiti-ae-a eramus
Σ. ΜΕΛΛ.	nutriti erunt	lavati/lauti erunt	creati-ae-a eritis	habiti-ae-a erimus
ΧΡΟΝΟΙ	ΡΗΜΑΤΑ			
ΕΝΕΣΤ.	sinunt	effeminor		
ΠΑΡΑΤ.	sinebant	effeminabar		
ΜΕΛΛ.	sinent	effeminabor		
ΠΑΡΑΚ.	siverunt/-ere	effeminatus-a-um sum		
ΥΠΕΡΣ.	siverant	effeminatus-a-um eram		
Σ. ΜΕΛΛ.	siverint	effeminatus-a-um ero		

5.

ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ				
Β' ΕΝΙΚΟ ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ				
ΕΝΕΣΤΩΤΑ	nutriris/-re	lavaris/-re	haberis/-re	sineris/-re
ΜΕΛΛΟΝΤΑ	nutrieris/-re	lavaberis/-re	habeberis/-re	sineris/-re
Γ' ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟ ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ				
ΕΝΕΣΤΩΤΑ	nutriuntur	lavantur	habentur	sinuntur
Σ.ΜΕΛΛΟΝΤΑ	nutriti erunt	lauti/lavati erunt	habiti-ae-a erunt	siti erunt
ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ				
ΕΝΕΣΤΩΤΑ	nutriri	lavari	haberi	sini
ΜΕΛΛΟΝΤΑ	nutritum iri	lavatum/lautum iri	habitum iri	situm iri

6.

venationibus	είναι θηλυκού γένους.
studiis	είναι ουδετέρου γένους.
consistit	είναι του consisto.
lacte	σχηματίζει αιτιατική ενικού lac.
caseo	σχηματίζει κλητική ενικού casee.
carne	είναι θηλυκού γένους.
carne	σχηματίζει ονομαστική ενικού caro.
carne	σχηματίζει γενική πληθυντικού carniūm.
nutriuntur	είναι του nutrio 4.
locis	με βάση το κείμενο στον αριθμό που βρίσκεται σχηματίζει ονομαστική loca.
pelles	σχηματίζει ονομαστική ενικού pellis.
fluminibus	σχηματίζει αιτιατική ενικού flumen.
magistratus	είναι ονομαστική πληθυντικού.
equestribus	είναι του equester, equestris, equestre .
pedibus	σχηματίζει ονομαστική και γενική ενικού pes, pedis.
necis	σχηματίζει ονομαστική και γενική ενικού nex, necis.

7.

- ❖ Loco frigidissimo pellem solum habet et in flumine lavatur.
- ❖ Equestri proelio saepe ex equo desilit ac pedibus proeliatur.

8.

- ❖ Ehippiorum usus res turpes et inertes habentur.
- ❖ Populi earum terrarum venationibus et agriculturis student.

9.

A	B
1. agricultura	[3] παγωμένος
2. caseus	[11] εκθηλύνω
3. frigidus	[8] ποτάμι
4. nex	[5] νομίζω
5. arbitror	[9] έμπορος
6. sino	[6] επιτρέπω
7. potestas	[2] τυρί
8. flumen	[1] γεωργία
9. mercator	[12] ηηδώ κάτω
10. nutrio	[10] τρέφω
11. effemino	[4] θάνατος
12. desilio	[7] εξουσία

10.

- ❖ A populo magistratus magna vi creabitur/creabuntur.
- ❖ Mater lacte puerum nutrit.

11. locis frigidissimis : locis: απρόθετη αφαιρετική στάσης σε τόπο επειδή συνοδεύεται από τον επιθετικό προσδιορισμό frigidissimis στο habent/άλλος τρόπος : in locis frigidissimis(με πρόθεση για έμφαση),
in fluminibus : εμπρόθετη αφαιρετική στάσης σε τόπο στο lavantur,
equestribus proeliis : proeliis: απρόθετη αφαιρετική χρόνου επειδή δηλώνει το πότε έγινε κάτι(χρονική στιγμή)και συνοδεύεται από τον επιθετικό προσδιορισμό equestribus στο desiliunt/άλλος τρόπος: in equestribus proeliis(με πρόθεση για έμφαση).

12. ut είναι α. χρονικός σύνδεσμος [β]. παραβολικός σύνδεσμος
 quod είναι α. αναφορική αντωνυμία [β]. αιτιολογικός σύνδεσμος

13.

- ❖ Incola provinciae lacte, caseo et carne se nutrit/nutritur et in fluminibus se lavat/lavatur.)
- ❖ Germani usum ehippiorum rem turpem et inertem habent.
- ❖ Civitas magistratus creat cum potestate vitae et necis.
- ❖ Antiqui Romani equestria proelia amabant, sed saepe ex equis desiliebant et pedibus cum adversariis dimicabant.
- ❖ Dolo ab incolis belua propulsatur.

14.

- ❖ Incolae illius terrae venationi et agriculturae student.
- ❖ Nemo in libera civitate potestatem vitae necisque habet.
- ❖ Rex equestribus proeliis suo equo fortiter proeliat.
- ❖ Nos/vos frumento nutrimur/nutrimini.
- ❖ Germani (in) locis frigidissimis se tenent et in fluminibus lavantur.
- ❖ Illi a mercatoribus/mercatores vinum importari/importare non siverunt.

15.

- ❖ Lacte, caseo et carne se nutriunt.
- ❖ Germani in fluminibus se lavant.
- ❖ Ephippiorum usum rem turpem et inertem Germani habent.
- ❖ Vinum mercatores ad se importare non sinunt.

16.

- ❖ Imperator a militibus beluam interfici iubet.
- ❖ Imperator a mercatoribus vinum in castra importari vetat.
- ❖ Imperator a sociis bellum accipi non siverat.

17. λακτόζη-lacte, καρναβάλι-carne, σολίστας-solum, λαβομάνος- lavantur, οινοποιείο-vinum

18. status quo=n ισχύουσα κατάσταση, sui generis=ιδιόμορφος, ιδιότυπος, erga omnes=έναντι όλων, verbatim=κατά λέξη, dum spiro spero=όσο ζω ελπίζω, primus inter pares=πρώτος μεταξύ ίσων

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 1^{ου} ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Βλέπε μετάφραση βιβλίου φροντιστηρίου.
2. Βλέπε εισαγωγή σχολικού βιβλίου <<από Ο κορυφαίος ...μέχρι λογοτεχνίας>>.
3. μάξιμουμ-magna/magno, πλήρης-plenas, ποπολάρος-populus
ιμπεριαλισμός-imperium, Ιούνιος-Iunius
4. ε.1., γ. 2., δ. 3., β. 4., α. 5.
5. α. Hostium, speculatoribus, tui, eius, Vis, rete/-i, solitudinem, Marite, patrum, Illi, lacrimas, culter, vulnera, caelum, caelos, filii, nomen
β. nuntiare, cavebas, invenient, aperiant, extraxerat, ademerint, fero, fers, fert, ferimus, fertis, ferunt, condidisti, constituunt, deligetis
6. α. nostri είναι επιθετικός προσδιορισμός στο speculatores, cogitationis είναι γενική αντικειμενική στο incitamenta, cum lacrimis είναι εμπρόθετος προσδιορισμός του τρόπου στο aperit, Tarquinio είναι έμμεσο αντικείμενο σε δοτική στο adimit, Iunium Brutum είναι επεξήγηση στο consules, deligere είναι τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο constituit, με υποκείμενο το populus σε ονομαστική- ταυτοπροσωπία, Postea είναι επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο transferet, de nomine είναι εμπρόθετος

προσδιορισμός της προέλευσης στο *appellabit, Romanis* είναι δοτική προσωπική κτητική στο *erit*

β. *Trecentis post annis*

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 2^{ου} ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Βλέπε μετάφραση βιβλίου φροντιστηρίου.
2. Βλέπε εισαγωγή σχολικού βιβλίου <<από Η ρωμαϊκή λογοτεχνία.....μέχρι πηγές>>.
3. οικοδομώ-*domum*, κόμπλεξ-*complexum*, κούρσα-*cucurrit*, φιγούρα-*effigiei*, λαβομάνος-*lavantur*
4. **ε.** 1., **δ.** 2., **γ.** 3., **β.** 4., **α.** 5
5. **α.** *quae, complexus, illi, somnos, eis/iis/is, speciei, ingentia, magnitudinem, simili, nomina, Locus, Loca, pellium, civitates/-is, pes, ephippia*
β. *currimus, vinces, poterunt, damini, apparebat, veniunt, aspiciemus, concipiebatis, cupiunt, lavari, gesserint, creabunt, desiluisti, haberi, siveratis*
6. **α.** *exercitus* είναι γενική υποκειμενική στο *metum*, *somno* είναι έμμεσο αντικείμενο σε δοτική στο *dederat*, *magnitudinis* είναι γενική της ιδιότητας στο *hominem*, *cum potestate* είναι εμπρόθετος προσδιορισμός του τρόπου στο *creantur*, *a mercatoribus* είναι εμπρόθετος προσδιορισμός του ποιητικού αιτίου επειδή είναι έμψυχο στο *importari*, *re* είναι αφαιρετική της αιτίας στο *remollescunt*
β. *domi*=στάση, *domo*=απομάκρυνση, *Athenis*=στάση, *Athenis*=απομάκρυνση
γ. *vincere* είναι τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο *potuit*, με υποκείμενο το *imperator* σε ονομαστική, ταυτοπροσωπία, *venire* είναι ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο *existimavit*, με υποκείμενο το *hominem* σε αιτιατική, ετεροπροσωπία(υποκείμενο του ρήματος είναι το *Cassius*), *esse* είναι ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο *respondit*, με υποκείμενο το *se* σε αιτιατική, ταυτοπροσωπία, άμεση αυτοπάθεια(και στην ταυτοπροσωπία ως υποκείμενο του ειδικού παρεμφάτου τίθεται η αιτιατική *me, te, se, nos, vos, se* της προσωπικής αντωνυμίας ανάλογα με το πρόσωπο –λατινισμός του ειδικού παρεμφάτου), *importari* είναι τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο *non sinunt*, με υποκείμενο το *vinum* σε αιτιατική, ετεροπροσωπία (υποκείμενο του ρήματος είναι το *Germani*)
δ. *cum repente apparuit ei species horrenda* : δευτερεύουσα χρονική πρόταση, ο σύνδεσμος *cum* είναι αντίστροφος, *Cum civitas bellum gerit*: δευτερεύουσα χρονική πρόταση, ο σύνδεσμος *cum* είναι επαναληπτικός